

Федосов В.М.,

доктор економічних наук, професор,
заслужений діяч науки і техніки України,
завідувач кафедри фінансів
Київського національного економічного університету
імені Вадима Гетьмана

КРОК ДО ФУНДАМЕНТАЛІЗАЦІЇ ТЕОРІЇ ТА ПРАКТИКИ МІСЦЕВИХ ФІНАНСІВ

Безперечно, як важливу й довгоочікувану подію в царині вітчизняної фінансової науки слід сприймати появу першого вітчизняного підручника з навчальної дисципліни “Місцеві фінанси”¹. Це видання, що вийшло друком у київському видавництві “Знання” наприкінці 2006 року, затверджено Міністерством освіти і науки України як підручник для студентів вищих навчальних закладів. Необхідність у ньому назріла вже давно. Адже посилення ролі місцевого самоврядування потребує налагодженого механізму функціонування місцевих фінансів. Однією з головних ознак демократичної держави є широкі повноваження регіональних органів влади й управління та територіальних громад місцевого самоврядування, формування відповідних фінансових інститутів, розбудова бюджетної системи, що є основою публічних фінансів, на засадах бюджетного федералізму. Наразі назріла необхідність подальшого творчого переосмислення теорії фінансів і вироблення концептуальних засад побудови їх важливої складової — місцевих фінансів, що й зумовлює актуальність цього видання.

Суттєві проблеми у сфері місцевих фінансів, що мають місце у нашій країні, зумовлюють також необхідність широкої просвітницької роботи й популяризації кращого досвіду організації місцевих фінансів у демократичних країнах Заходу та посилення уваги до питань місцевих фінансів у ході організації навчального процесу у вищих навчальних закладах України. Майбутні фахівці фінансових органів та органів місцевого самоврядування мають бути добре обізнані з особливостями функціонування місцевих фінансових інститутів в умовах демократії і досконало володіти сучасними інструментами управління місцевими фінансами. Це зумовлює підвищені вимоги до вищої школи, яка повинна випускати фахівців нового покоління, професійний рівень яких задовольняв би наявні запити.

У підручнику, видання якого приурочено до 40-річчя Тернопільського національного економічного університету, доступно та, із урахуванням вимог часу, розкрито й донесено до студентів найважливіші аспекти функціонування місцевих фінансів. Виданню властиве органічне поєднання теорії та практики, що має важливе значення для підготовки висококваліфікованих фахівців, здатних засто-

¹ Місцеві фінанси: Підручник / За ред. *О.П. Кириленко*. — К.: Знання, 2006. — 677 с.

© Федосов В.М., 2007

сувати здобуті знання та сформовані навички для успішного виконання завдань, які випливають із сучасних умов становлення демократичної, соціально зорієнтованої держави.

Підручник складається з десяти розділів, у яких доволі цікаво, послідовно та системно викладено широкий спектр питань з функціонування й організації місцевих фінансів. Досліджено їх сутність та обґрунтовано місце і роль у розвитку економічної і соціальної інфраструктури, розглянуто склад та описано механізми дії локальних фінансових інститутів, розкрито значення фінансової незалежності місцевого самоврядування.

Особливу увагу в підручнику приділено функціонуванню місцевих бюджетів як домінанти фінансових ресурсів місцевого самоврядування. Всебічно висвітлено питання теорії та практики здійснення міжбюджетних відносин, місцевих заборозень, організації фінансів підприємств комунальної власності, управління фінансами територіальних спільнот. Закцентовано увагу на вивченні актуальних і нині украї важливих проблем казначейського обслуговування місцевих бюджетів, розгляду механізму взаємодії фінансів місцевого самоврядування та сфери малого бізнесу у процесі соціально-економічного розвитку адміністративних територій. Загалом підручник написано з урахуванням специфічних особливостей функціонування місцевих фінансів на сучасному етапі та проблематики їх розвитку в Україні.

Окремий розділ у книзі присвячено основам організації фінансів місцевих органів влади в зарубіжних країнах. Варто відзначити, що в ньому не лише добре систематизовано та у доступній формі викладено досвід функціонування місцевих фінансів у зарубіжних країнах, а й вдало проілюстровано цей матеріал найновішими статистичними даними.

У підручнику подано категоріальний і понятійний апарат місцевих фінансів, визначено основні поняття, й категорії, зроблено акцент на найважливіших термінах, які необхідно засвоїти під час вивчення дисципліни. Приваблює доступна й чітка форма викладення тем курсу, добротний науковий апарат, наявність рисунків і таблиць, виділені шрифтові елементи, що полегшують сприйняття матеріалу і мають допомогти студентам сконцентруватися на ключових питаннях. Під час роботи над підручником використано велику кількість наукових джерел, праць вітчизняних і зарубіжних учених з широкого кола проблем щодо місцевих фінансів.

Вихід у світ підручника “Місцеві фінанси” — це важлива подія. І не лише для вітчизняної фінансової науки. Адже книга стане у нагоді всім, хто бажає оволодіти знаннями з місцевих фінансів — викладачам, студентам, аспірантам, працівникам фінансових органів та органів місцевого самоврядування. Підручник є свідченням високого професійного рівня його авторів і, безумовно, позитивно вплине на організацію навчального процесу у вищих навчальних закладах.